

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՍՍՀՄ ԿԱԶՄԱՎՈՐՄԱՆ 60-ԱՄՅԱԿԻ ԱՌՔԻՆԸ

Արմենակ Բեգյան—ՍՍՀՄ կազմավորմը և զարգացումը նրա ազգային-պետական կառուցվածքի ժամին լենինյան ուսմունքի հաղթանակն է

ՀՈԴՎԱԾՆԵՐ

Էղջարդ Հարությունյան—Գործունեության մեջ անձի ներառնվածության հասարակական և անհատական գետերինացիայի հարաբերակցությունը

Ամալյա Խաչատրյան, Մարինա Գալուստյան—Հարցական նախագահությունների հնկերանգը հայերենում և անգլերենում

ՀԱՂՈՐԴՈՒՄՆԵՐ

Ներսես Բագրատյան—Տեսչաշվարկի զարգացումը ճյուղային կառավարման միջին օգակում (ՀՍՍՀ թերթ արդյունաբերության մինիստրության օրինակով)

Մարի Զաքարյան—Ստ. Զորյանի «Մի կյանքի պատմության» ստեղծագործական ակունքները

Վարդան Խաչատրյան—ԽIX դ. Աստրախանում հայկական կրթության կազմակերպման պատմությունից

Գեղամ Կիրակոսյան—Օրբելյանների իշխանական տունը XIV—XV դդ.

ԳՆԵԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Կարլեն Ավետիսիան—Հայ միջնադարյան ճարտարապետական հուշարձանների նախաքժման հարցեր

Նիկոլայ Գևորգյան—Աշուական տաղաշափության հարցի շուրջ («Էլաճի» և «Համաթալի»)

ՔՆԵԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆ

Վահկը Մարտիրոսյան—Լ. Ա. Պողօսյան, Արմավիրի հայկական գաղթօջախը

28

ԼՐԱՏՈՒ

Լեռնիդ Բիյակով, Նորա Ենգիբարյան—Պաշտամունքային օշախներ Օշականից

98

Մարգիս Հարությունյան—Բազմավաստակ հայագետը (Առատուր Մնացականյանի ծննդյան 70-ամյակի առթիվ)

99

СОДЕРЖАНИЕ

К 60-ЛЕТИЮ ОБРАЗОВАНИЯ СССР

Արmenak Begyan—Образование и развитие СССР—торжество ленинского учения о его национально-государственном устройстве

3

СТАТЬИ

Эдвард Арутюнян—Соотношение общественной и индивидуальной детерминации включенности личности в деятельность

11

СООБЩЕНИЯ

Нерсес Бурназян—Развитие хозрасчета в среднем звене отраслевого управления (на примере Министерства легкой промышленности АрмССР)	28
Мари Закарян—Творческие источники «Истории одной жизни» Ст. Зорьяна	34
Вартан Хачатуров—Из истории организации армянского образования в Астрахани в XIX веке	42
Гегам Киракосян—Княжеский дом Орбелянов в XIV—XV вв.	52

ОБСУЖДЕНИЯ

Карлен Аветисян—Вопросы проектирования армянских средневековых архитектурных памятников	65
Николай Геворкян—К вопросу об ашугской поэтике («илахи» и «шахтан»)	92

КРИТИКА И БИБЛИОГРАФИЯ

Ваграм Мартиросян—Л. А. Погосян, Армянская колония Армавира	93
---	----

ХРОНИКА

Леонид Биягов, Нора Енигибарян—Культовые очаги из Ошакана	96
Саркис Арутюнян—Видный арменовед (к 70-летию со дня рождения Асатура Мнацаканяна)	99

CONTENTS

TO THE 60TH ANNIVERSARY OF THE FORMATION OF THE USSR

Аршепак Беглиян—Formation and development of the USSR—is the triumph of Lenin teaching of its national-State structure	3
--	---

ARTICLES

Edward Haroutunian—Correlation of social and individual determination of personality inclusion in the activity	15
Amalia Khachatrian, Marina Galustova—The intonation of interrogative sentences in Armenian and English	19

REPORTS

Nersees Bournazian—Khozrashchot development in the middle link of branch control (on the example of Ministry of Light Industry of the Armenian SSR)	28
Mary Zakarian—Creative sources of St. Zorian's „A story of one life”	34
Vardan Khachaturian—From the history of organization of Armenian education in Astrakhan in the XIX century	42
Gegham Kirakossian—The princely house of the Orbellians in the XIV—XV cent.	52

DISCUSSIONS

Karen Avetissian—Questions of planning of medieval Armenian architectural monuments	65
Nikolai Gevorkian—On the question of ashough poetics ("llahi" and "shakhatay")	82

CRITICS AND BIBLIOGRAPHY

Vahram Martirossian—L. A. Poghossian, Armenian colony of Armavir	93
---	----

CHRONICLE

Leonid Biyagov, Nora Yengibarian—Cult hearths from Oshakan	96
Sarkis Haroutunian—The prominent armenologist (on Asatour Mnatsakanian's 70th birth anniversary)	99

«Прабер аսиракական լիտերատուրի»

Հայկական խմբագրության են ճերկայացվում 2 օրինակով:
Բնագրերը նեղինակենքին չեն վերադարձվում:

Տես. խմբագիր՝ Ա. Ա. Աջիջյանը

Վերաբուժող պարագաներ՝ Մ. Վ. ՀԱԿՈՅՑԱՆ

Հանձնված է արտադրության 10. 06. 1982, ստորագրված է տպագրության 22. 07. 1982.
ՎՖ 06215, թուղթ լե 1, 70×108^{1/16}, տպագրությունը՝ հարթ, տպագր. 6,5, մամուզ,
պայման. 9,1, մամուզ, հրատ. 9,3, մամուզ: Տպագանակ 1450, պատվեր 723, հրատ. 5731
հմր. հասցեն՝ 375019, Երևան, Բարեկամության 24 գ. IX հարկ, սեն. 104—106, հեռ. 58-19-02.

Հայկական ՍՈՀ գիտությունների ակադեմիայի հրատարակչություն,
Երևան 19, Բարեկամության 24 գ:

Հայկական ՍՈՀ գիտությունների ակադեմիայի հրատարակչության տպարան, Երևան 19,
Բարեկամության 24:

Техн. редактор АЗИЗБЕКЯН Л. А.

Контрольный корректор М. В. АКОПЯН

Сдано в набор 10.06.1982. Подписано к печати 22.07.1982. ВФ 06215.

Бумага № 1, 70×108^{1/16}. Плоскоечать. Печ. лист. 6,5. Усл. печ. лист. 9,1.

Учет.-изд. 9,3 л. Тираж 1450. Заказ 723. Издат. № 5731.

Адрес ред.: 375019, Ереван, Барекамутян 24-г, IX эт., комн. 104—106, тел. 58-19-02.

Издательство АИ Арм. ССР, Ереван-19, Барекамутян 24 г.

Типография издательства Академии наук Армянской ССР, Ереван-19, Барекамутян 24.